

Vlaams
Parlement

ingediend op **113** (2019-2020) – Nr. 1
23 oktober 2019 (2019-2020)

Voorstel van resolutie

van Annick Lambrecht, Conner Rousseau en Maxim Veys

betreffende een wapenembargo tegen Saoedi-Arabië

TOELICHTING

In het Vlaamse regeerakkoord 2019-2024 staat te lezen op pagina 113: "Vlaanderen functioneert binnen de internationale rechtsorde en moet die waar mogelijk actief en positief beïnvloeden." Op dezelfde pagina kunnen we lezen dat de Vlaamse Regering zal inzetten op "de principiële verdediging van de waarden vervat in de Universele en Europese verdragen inzake mensenrechten, waarbij het Vlaams Parlement actief wordt betrokken."

Mensenrechten zijn rechten waarop iedereen aanspraak kan maken, ongeacht herkomst, nationaliteit, overtuiging, geslacht, wettelijke status of andere kenmerken. Ze zijn universeel. In de 21e eeuw verwacht je dan ook dat ze overal worden toegepast. Dat blijkt echter niet het geval in veel landen, waarbij Saoedi-Arabië een bijzondere vermelding krijgt. Mensen worden er publiekelijk geëxecuteerd, politieke dissidenten worden er gearresteerd, in de gevangenis gezet en vervolgd, de meest fundamentele vrouwenrechten worden er in het dagdagelijkse leven geschonden en foltering hoort tot het vast instrumentarium van de autoriteiten. Mensenrechtenorganisaties wijzen consequent op de veelvuldige en systematische schendingen van de mensenrechten in het koninkrijk. In de commissie Buitenlands Beleid kwam de situatie in Saoedi-Arabië al meermaals aan bod.

In haar buitenlands beleid gaat Saoedi-Arabië, daarin aangedreven door de kroonprins Mohammed Bin Salman, drieren te werk. In oktober 2018 werd de kritische Saoedische journalist Jamal Khashoggi in het Saoedische consulaat in Istanboel gemarteld en vermoord door een doodseskader. Na deze verschrikkelijke staatsmoord besloot Duitsland een wapenembargo naar Saoedi-Arabië in te stellen.

Ten tweede is er de oorlog in Jemen, die sinds begin 2015 woedt tussen de sjiiitische Houthis en het soennitische Jemenitische leger. Diens bondgenoot Saoedi-Arabië voert sinds maart 2015 bombardementen uit op de rebellen en krijgt daarbij steun van een Arabische coalitie met onder meer Koeweit, Qatar en de Verenigde Arabische Emiraten. Ook hier maken mensenrechtenorganisaties gewag van schendingen van het internationaal oorlogsrecht en humanitair recht. De Saoedi's maken er vaak geen onderscheid tussen burgers en legitieme militaire doelwitten. Het land ondergaat nu een ongekende hongersnood als gevolg van deze oorlog. De federale minister van Ontwikkelingssamenwerking De Croo liet in 2017 in De Zevende Dag optekenen dat hij het conflict gruwelijk, brutaal en waanzinnig vond¹. Hij meent dat de 'case-by-case'-benadering van de Vlaamse Regering bij wapenexportvergunningen naar Saoedi-Arabië niet volstaat. Het is 'dweilen met de kraan open'.

Ten derde is er de centrale rol die Saoedi-Arabië speelt in het verspreiden van een radicale, salafistische en jihadistische islam in Vlaanderen, België, Europa en de rest van de wereld. De verspreiding en steun vanuit Saoedi-Arabië voor deze ideeën en ideologie vormen een grote uitdaging voor onze nationale en Europese veiligheidsdiensten. Als we de strijd tegen radicalisering en terreur ernstig nemen, kunnen we niet om de rol van Saoedi-Arabië heen.

Vorige week onthulden Knack en Le Soir bovendien, door middel van documenten van het Havenbedrijf Antwerpen, de centrale rol die de Antwerpse haven speelt in de export en doorvoer van grote hoeveelheden explosieven en munitie door Saoedische schepen naar het land. Voor deze transporten waren geen doorvoervergunningen verplicht omdat de Vlaamse Regering nooit een wapenembargo tegen Saoedi-Arabië heeft ingesteld.

¹ Hongersnood in Afrika (televisiefragment: <https://www.vrt.be/vrtnu/a-z/de-zevendedag/2017/de-zevende-dag-d20170326/>). De Zevende Dag, VRT, 26 maart 2017.

Dit vormt een nieuwe aanleiding om nogmaals te pleiten voor een wapenembargo tegen Saoedi-Arabië.

Annick LAMBRECHT
Conner ROUSSEAU
Maxim VEYS

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

Het Vlaams Parlement,

– gelet op:

- 1° de rol van Saoedi-Arabië in het financieren van het jihadistische salafisme dat ook via sommige moskeeën in ons land wordt verspreid;
- 2° de staat van de mensenrechten in het koninkrijk Saoedi-Arabië, met name de rechten van politieke dissidenten en vrouwen en de mensonterende impact van de straffen van de Wahhabi Sharia zoals die in het land wordt gevolgd;
- 3° het massaal uitvoeren van de doodstraf in Saoedi-Arabië na bedenkelijke rechtsprocedures op basis van vage beschuldigingen;
- 4° de faciliterende rol van Saoedi-Arabië in wapentrafieken naar conflictgebieden zoals de oorlog in Syrië, waardoor ook wapens van Belgische makelij in deze conflicten terechtkomen;
- 5° het aanslepende conflict in Jemen dat al meer dan vier jaar aansleept en dat al meer dan 17 miljoen mensen doet kampen met voedselonzeekerheid, waarvan er meer dan 8 miljoen in extreme voedselonzeekerheid leven en dreigen te verhongeren;
- 6° de schendingen van het internationaal humanitair en oorlogsrecht, begaan door Saoedi-Arabië in Jemen, inclusief vele duizenden burgerslachtoffers en het feit dat er 'redelijke gronden' zijn om aan te nemen dat Saoedi-Arabië zich schuldig heeft gemaakt aan oorlogsmisdaden zoals opgenomen in een verslag van de Hoge Commissaris van de Verenigde Naties voor de Mensenrechten in augustus 2018;
- 7° het decreet van 15 juni 2012 tot wijziging en optimalisatie van het Wapenhandeldecreet waar de Vlaamse Regering de bevoegdheid krijgt om beperkende maatregelen op te leggen voor een periode van ten hoogste zes maanden aan landen van bestemming of eindgebruik;
- 8° de uitvoervergunning toegestaan voor export naar Saoedi-Arabië van "niet geïmporteerde wapens en speciaal ontworpen onderdelen voor gewezen, karabijnen, revolvers, pistolen, machinepistolen en machinegeweren" in de zomer van 2016;
- 9° het rapport 'Van Vlaamse makelij. Het eindgebruik van Vlaams militair materieel' van het Vlaams Vredesinstituut waaruit blijkt dat Vlaamse onderdelen in Saoedi-Arabië terechtkomen;
- 10° de goedkeuring door de Kamer van Volksvertegenwoordigers van de resolutie van 31 mei 2017 om het buitenlandbeleid ten aanzien van het koninkrijk Saoedi-Arabië te herzien;
- 11° de marteling van en moord op de kritische journalist Jamal Khashoggi in het Saoedische consulaat in Istanboel door een doodseskader uit Saoedi-Arabië;
- 12° de goedkeuring door het Europees Parlement van de resolutie van 4 oktober 2018 over de situatie in Jemen die er bij de lidstaten op aandringt om geen wapens en militair materiaal aan Saoedi-Arabië meer te verkopen;
- 13° de goedkeuring door het Europees Parlement van de resolutie van 25 oktober 2018 die erop aandringt een Europees wapenembargo naar Saoedi-Arabië in te stellen;
- 14° de uitspraken van vicepremier Alexander De Croo op 26 maart 2017 dat de 'case-by-case'-benadering van de Vlaamse Regering bij wapenexportvergunningen naar Saoedi-Arabië niet volstaat;
- 15° de onthullingen van Knack en Le Soir dat de haven van Antwerpen een centrale rol speelt in de export en doorvoer van grote hoeveelheden explosieven en munitie naar Saoedi-Arabië;
- 16° het wapenembargo zoals dat is ingesteld door de Duitse regering;

- overwegende dat:
 - 1° de huidige restrictieve houding inzake handel in strategische goederen ten aanzien van Saoedi-Arabië niet toereikend is;
 - 2° meer wapens in een conflictzone zoals het Midden-Oosten niet opportuun zijn, in het bijzonder in Saoedi-Arabië;
 - 3° een duidelijk signaal nu meer dan nodig is, ook omwille van de heersende hongersnood in Jemen, en de betrokkenheid van Saoedi-Arabië bij de moord op Jamal Khashoggi;
 - 4° de doorvoer van wapens, munitie en explosieven via Vlaanderen naar Saoedi-Arabië via een wapenembargo aan de ketting kan worden gelegd;
- vraagt de Vlaamse Regering:
 - 1° alle handel in defensiegerelateerde producten, ander voor militair gebruik dienstig materiaal, ordehandhavingsmateriaal, civiele vuurwapens, onderdelen, munitie en de in bijlage I van verordening nr. 428/2009 opgelijste goederen voor tweëerlei gebruik, met Saoedi-Arabië onmiddellijk stop te zetten;
 - 2° al het mogelijke te doen om tot een Belgisch en Europees wapenembargo te komen.

Annick LAMBRECHT
Conner ROUSSEAU
Maxim VEYS